

Fördjupningsarbete

"Två metoder som bär"

Katekumenatet & bibliodrama - de gifter sig med varandra

Apg. 8:30 Filippos skyndade fram och när han hörde mannen läsa profeten Jesaja frågade han,
" Förstår du vad du läser"?

SUSANNE LINDSTRÖM

I samband med min utbildning

GRUNKURS BIBLIODRAMA 2012-2014

Utbildningscentrum LIDINGÖ

Kursledare: Lotta Geisler, Lars-Gunnar Skogar

INNEHÅLL

INLEDNING	3
VAD ÄR KATEKUMENATET?	4
FÖRHÅLLNINGSSÄTT	5
SJU KRITERIER SOM ÄR KATEKUMENATETS KÄNNETECKEN	7
FORMEN OCH YTTRE RAMAR	17
VAD ÄR BIBLIODRAMA?	18
MIN EGEN ANALYS OCH FUNDERING	26
PÅ OLIKA NIVÅER -DELA TRO & LIV	31
DET LÅNGSAMMA VÄXANDET	32
SLUTORD	34
LITTERATUR FÖR VIDAREFÖRDJUPNING & LITTERATURFÖRTECKNING	35

INLEDNING

Det händer något när vi samtalar med varandra. Att få pröva en tanke, att få ta del av ett annat perspektiv och att få sätta ord på sina funderingar - det mår vi gott av som människor. Det gäller även samtal om tro och liv.

Jag har undersökt och vill visa på två unika modeller som kan komplettera varandra men ändå vara självständiga. Jag skall visa på två olika modeller/metoder som jag själv gillar och utmanas av. Jag vill även visa att katekumenatet och bibliodrama är fantastiska metoder som bär när man hanterar och vågar lita på dem. Bibliodrama har jag prövat som deltagare och som ledare, men i katekumenatet har jag bara varit ledare. Jag hade gärna vilja provat katekumenatet när jag behövde det som ung kristen, kanske mitt liv hade varit annorlunda nu, vem vet.

Dessa metoder förhåller sig på två sätt och ger möjlighet till växtplatser för att växa i tro och dela liv. Jag får först beskriva dem kort var och en och sedan ger jag mig på att hitta, visa på likheter, skillnader och dess processer av dessa metoder. För att du skall hänga med så vill jag att du ska veta hur jag tänkt: Jag har byggt upp det på det sättet att jag beskriver metoden, innehållet stegvis, så börjar ni undra "hur tänkte jag där", kan jag säga att mera kommer och en utbyggnad av tänket kommer successivt under fördjupningsarbetet. *Jag har också markerat med kursiv text där jag ger av min egna personliga reflektion och sätter ord till det. Jag har också kompletterat med mina bilder för att förstärka och visa på helheten.* Ni får följa med och kliva på och våga vara med på den här resan som beskriver dessa olika metoder som bär. Det är viktigt att jag försöker vara tydlig och inte sammanblandar dem utan jag vill visa dem som två som kompletterar varandra.

Dessutom får jag själv en utveckling och får reflektera över mitt sätt att vara pedagog och människa.

VAD ÄR KATEKUMENATET?

KATEKUMENATET ÄR ETT SÄTT för församlingen att möta och ta emot vuxna som söker undervisning och som vill finna och längtar efter en tro. Samtalen utgår från deltagarnas egna frågor och livserfarenheter. Dessa får möta Bibelns berättelser, kristen tradition och kyrkans liv. Undervisningsmoment ingår, liksom gudstjänster som markerar milstolpar på deltagarnas väg mot dop, doppåminnelse eller konfirmation. Modellen fungerar också som en bra modell för dem som redan är döpta och konfirmerade men längtar efter att utveckla sin tro tillsammans med andra. Katekumenatet finns i flera kyrkotraditioner och har sina rötter i fornkyrkans dopundervisning. Det har funnits i Sverige och Svenska kyrkan sedan början av 1990-talet. Vuxenkatekumenatet är en arbetsmodell för vuxengrupper som vill växa vidare. Det är en väg där den enskilde sökaren får dela erfarenheter med andra och göra en resa in i trons värld mot en personlig tro och in i en levande församling.

Lärande och växande pedagogik.

Det finns ingen speciell pedagogik utan det är mera en fingertoppspedagogik. Lära och växa är så sammanflätade. Det är svårt att vara med i en vuxenväg utan att bli berörd. *Jag hade kunnat komplettera med många goda exempel, men jag har valt att inte göra det pga. att jag behöver begränsa mig.* En del kallar också katekumenatet för vuxenväg till tro. Eller som en del istället vill kalla den: Vuxenväg i tro. Idén är hämtad från fornkyrkan och därifrån kommer också namnet katekumenat.

Ordet betyder grekiska Katechein och kan översättas med "att vägleda, handleda och undervisa".

VÄGENS GEMENSKAP EN VANDRING I FLERA STEG

Katekumenatet är indelat i fyra delar – Välkommandet, lärandet, fördjupningen och vägen vidare. Det möjliggör för deltagarna att i sin egen takt ta till sig kristen tro och få uppleva Guds verkan i sina liv. Genom samtal om trons innehåll och reflektion över dess konsekvenser för det egna livet ges möjlighet att finna sätt att finna och leva en personlig kristen tro i vardagen. Katekumenatet är på liknande sätt en resa eller vandring som kan förändra ens liv.

HUR LÄNGE PÅGÅR KATEKUMENATSTIDEN?

Dopet är en omvändelseprocess som behöver tid för att rota sig. Katekumenatets längd motsvarar ungefär ett konfirmationsår. Deltagarna får tid att ta ställning till och integrera tron i sina egna liv. I och med att katekumenatet får ta tid visar man att tron växer och förändras under livet. Detta blir en konkret erfarenhet i gruppen. Detta tillåter deltagarna att i sin egen takt växa och fördjupas i sin tro. Gruppens behov och de lokala förutsättningarna i församlingen är faktorer som påverkar katekumenattidens längd. Katekumenatarbetet har visats sig påverka det inre församningslivet på ett positivt sätt och en spännande förändring har påbörjats. *Det är en prioriterad tid. En nådens tid!*

FÖRHÅLLNINGSSÄTT

KATEKUMENATETS MÄNNISKOSYN

Katekumenen(deltagaren) i centrum, är en gåva från Gud till församlingen. Den människa som längtar efter att finna en tro har en gudserfarenhet genom sin längtan. En människa är viktig, inte bara för att han eller hon efterfrågar undervisning utan även för att han/hon kan lära församlingen något om Gud genom att vilja berätta om sitt liv och sina erfarenheter. Hjärtats upplevelse och delaktighet kopplas till den intellektuella kunskapen. Idén med katekumenatet passar väldigt bra ihop med dagens tänkande om vuxeninläring. Att få tyda sitt liv. I människosynen i vuxenkatekumenatet ställs det många frågor. Frågor som ligger till grund för innehållet under processen.

KATEKUMENATETS PEDAGOGIK

Varje människa har något att bidra med. Varje människa har gåvor, erfarenheter och kunskap som hon kan dela med andra. När människor möts och ges möjlighet och utrymme att dela med sig av och lyssna till varandras erfarenheter, kan deras kunskaper växa, utvecklas och fördjupas. Katekumenatets präglas av denna syn på lärande och vill främja deltagarnas delaktighet och engagemang. delandet av erfarenheter genom samtal och dialog är centrum i katekumenatets pedagogik, vilket står folkbildnings-traditionen och andlig vägledningstradition nära. I tanken om det allmänna prästadömet i hög grad av sin specifika förhållningsätt snarare än givna övningar. Det senare kan variera mycket mellan grupper, men den lyssnande attityden och delandet i samtal är bärande drag i det pedagogiska förhållningssättet.

KATEKUMENATETS TEOLOGI

En människa som tar kontakt med församlingen för att få veta mer om kristen tro ses som en gåva från Gud. Människan är skapad till Guds avbild och till gemenskap med Gud genom Kristus vars kropp är kyrkan. Den som kommer till församlingen och önskar lära känna den kristna tron är bärare av Guds erfarenhet. Inte bara då hon eller han är skapad till Guds avbild utan också genom sin nyfikenhet på och längtan efter tro, vilket i sig är ett tecken på Guds verkan.

KATEKUMENATETS KUNSKAPSSYN

Katekumenatets kunskapssyn är grundad på övertygelsen att alla människor är skapade till Guds avbild och att Kristus delar alla människors liv. Genom att utgå från den enskilda människans frågor och erfarenheter och låta dessa möta Bibelns berättelser och kyrkans liv och tradition. Så får människan en möjlighet att spegla sig i den kristna troserfarenheten och känna igen hur Gud verkar i det egna livet.

Det finns inget färdigt grundmaterial som säger att det här är katekumenatets program utan det viktigaste är att varje person som går i guppen har möjlighet att ge sina frågor till gruppen. Frågorna skapar förutsättningar och grunden till teman. En fråga kan skapa en ny fråga och oftast föds frågor i efterhand som en naturlig växt. Man lägger tid på att upptäcka varandras bakgrunder, att utforska varandras frågor och att sätta varandra i trons sammanhang. "Mina frågor". Fundera på frågor som har med deras liv att göra. Är det här jag skall vara? Frågor styr innehållet och följer med på vägen.

SJU KITERIER SOM ÄR KATEKUMENATETS KÄNNETECKEN

1. Katekumenernas frågor i centrum
2. Dopet i centrum och som mål
3. Medvandrarskap
4. Fira gudstjänster och liturgierna
5. Samtalet som form för kunskapsförmedling – delande
6. Tydlig början och tydligt slut – sändning
7. Lågprofilerat ledarskap

1. KATEKUMENENS FRÅGOR I CENTRUM

I katekumenatet är alla frågor välkomna och tas på allvar. Alla frågor har inte ett enkelt svar, men genom att fundera tillsammans kommer vi ett steg närmare.

Något som jag upplever som det bästa med katekumenatet är att utgångspunkten är deltagarnas egna liv och erfarenheter. Det är en plats där man skapar ett innehåll som utgår från sökarnas frågor. Då blir innehållet också både relevant och intressant för deltagarna. Avsikten är ju att den enskilda deltagaren ska känna att "det här berör mig, det angår mitt liv". Det betyder nått och jag vill undersöka det.

2. DOPCENTRERAT

Dopet i centrum

I katekumenatet synliggörs dopets betydelse för församlingen och oss själva som individer. Det är ett sätt att hjälpa människor att finna en personlig kristen tro som de kan välja att bekräfta i dopet. Detta gör man dels genom att deltagare och ledare delar sina erfarenheter av tro och liv i samtal, men också genom att man ber och firar liturgier ihop.

Vi välkomnas, kallas, bekräftas och bejakas och sänds av Kristus. I, för och genom församlingens gemenskap. Vi är kallade för att Kristus kallar oss, inte för att vi själva motsvarar några särskilda kriterier som vi själva tror att vi måste motsvara. Genom dopet är vi en del av en världsvid gemenskap, som länkar i en kedja, över tid och rum. Det är många som döper sig under katekumenatets tid. Katekumenatet är både dopundervisning och dopuppföljning.

Martin Luther betonar i Lilla Katekesen vikten av att dagligen omvända sig till sitt

dop. Det är viktigt att församlingen välkomnar och undervisar människor i alla åldrar på dopets grund, även de som redan är döpta. Dopet gäller en gång för alla, men kunskapen och fördjupningen behöver människan för att växa dag för dag. Det är det som är dopuppföljning.

3. MEDVANDRARSKAP

Det är viktigt att sätta fokus på rollen och ha ett tydligt kontrakt. I gruppen finns det en eller några som fungerar som medvandrare eller personlig följeslagare. Lekmän/ideella har en central plats i katekumenatet, för utan dem fungerar det inte. Att se medvandrare som växer och utvecklas, det är stort och en följd av ett gott medvandrarskap. Uppdraget som medvandrare är att "människa möter människa". Deras uppgift är att bygga goda relationer till deltagarna, skapa ett möte här och nu och gå bredvid och hjälpa henne/honom på vägen. Att vara medvandrararna kan betyda att man har uppgifter som t.ex. vara med och forma goda miljöer, genom att skapa goda relationer som medför att det blir god omsorg. Att lyssna och samtala, skapa dialog som ger trygghet och använda sig av bönen. Att vara en vän.

Tips vad det gäller att leta efter "lämpliga medvandrare" och handplocka dem gärna.

- En människa som kan lyssna och vara inlyssnande, att de mår bra.
- Kloka människor mår man gott av att vara med.
- En person som är en samtalande person och som man kan ställa kompletterade frågor
- En person som har en stadig och trygg tro.
- Att vara en person som är vuxen och behandlar sin människa på ett vuxet sätt.

4. FIRA LITURGIERNA

I katekumenatet ingår att fira gemensamma liturgier/gudstjänster som milstolpar på vägen. Dessa markerar att katekumenatet angår hela församlingen och de firas i ordinarie utlysta gudstjänster. Genom liturgierna markeras också att den gemensamma bönen och gudstjänsten är en viktig del av en kristen människas liv. Liturgierna utformas alltid med hänsyn till både gruppens behov och lokala traditioner i församlingen. Det ger mening och det är olika steg i processen. Det är viktigt att integrera församlingen och gudstjänstfirande församlingen, dels kunskap och funktionen att vara en församling.

DET FYRA GUDSTJÄNSTERNA:

Välkomnande – kallelsen - bekräftelsen och sändningen.

Församlingen ber för medlemmarna i samband med dessa gudstjänster.

SYMBOLISKA HANDLINGAR

Symboler som tystnat - under många århundraden kunde kyrkornas konstnärliga didaktik och religiösa symbolik vara garant för att den kristna tron förmedlandes från generation till generation. Förr behövde inte de symboliska uttrycksformerna förklaras eftersom de traditionella tolkningarna var allmänt kända. Symbolerna och bilderna talade till människorna om den kristna tron. Så är det inte längre. Symboler kan bli stumma när deras språk inte längre förstås. De flesta möter en främmande värld när de träder in i en kyrka. Bilderna förlorar sin undervisande kraft när berättelsen inte längre känns igen. Genom att använda momenten med symbolhandling i gudstjänsten får bilder, språk liv och ger en mening och sammanhang.

SYMBOLER SOM STÄRKER

Genom att förstå symbolerna i rummet blir det också mer givande att se det som händer under gudstjänsten. Det är viktigt i katekumenatarbetet att lyfta fram tanken bakom och göra det synligt. I gudstjänsten får varje deltagare en symbolisk sak eller får göra något speciellt för att påminna sig och förstärka om just den milstolpen. Att våga se och upptäcka med alla våra sinnen är också en befrielse tanke. Som oftast ger det som många kommer ihåg för att det är synligt, igenkännande och rent av överraskande. Vi behöver en tro som är värd att leva, att praktisera. Vi behöver en tro som knyter samman dåtid, nutid och framtid. En sådan tro behöver gemenskap som praktiserar denna tro. /Bård Eirik Hallesby Norheim "Kan tru praktiseras?"

DET BEHÖVER VARA KONKRET!

I samband med gudstjänsterna används symboler, ritualer, rörelser, händelser när vi firar gudstjänst. Alla i gudstjänstrummet erbjuds och inbjuds att dela och vara delaktig i symbolhandlingen. Det är inget exkluderande bara för katekumener utan det är till för alla som vill. Symbolhandlingar används för att fördjupa och förstärka och det är ett sätt att uttrycka det konkret. Ett exempel: I välkomstgudstjänsten tänker man vad som kännetecknar och är symboliskt för att känna sig välkommen. Det kanske kan vara en "sak" och det vara en symbolisk handling. Det kan lika gärna vara att man känner sig sedd och älskad, t.ex. Att få ett värmeljus som lyser som sitt egna. Att lära sig om symbolerna i kyrkan är att träda in i en spännande och mystisk värld.

I **kallelsegudstjänsten** kallas medlemmarna i gruppen att bli starkare i sin församlingssamfund och uppmuntras till en djupare bekantskap och uppmuntras till en djupare bekantskap med Gud/till att följa Kristus. Församlingen ber för dem och välsignar dem.

PROVSMÅK PÅ SYMBOL:

Kan användas under kallelsegudstjänsten, man ställer sig två och två under ett moment i gudstjänsten, den ena kan ge den andre genom att teckna rörelser på denne och den andre får ta emot och sedan kan man byta. En stark handling. Givetvis har man pratat om det tidigare och fått förbereda sig.

- ❖ Ta emot korset tecken på din panna, det är Kristus som nu stärker dig med tecknet på sin kärlek.
- ❖ Ta emot korset tecken på dina ögon, så att du kan se Guds härlighet.
- ❖ Ta emot korsets tecken på dina öron, så att du kan höra Guds röst.
- ❖ Ta emot korset tecken på dina läppar, så att du kan svara när Gud talar i sina ord.
- ❖ Ta emot korset tecken på dina axlar, så att du kan bära Kristi skonsamma ok.
- ❖ Ta emot korset tecken på ditt hjärta så att Kristus kan bo där genom tron.

5. SAMTAL OM KUNSKAP SOM KURSPLANSFORM

Det kanske innebär att "hitta" rätt metod för rätt samtal. Dela liv & dela ordet är centralt i vuxenväg till tro/ katekumenatet metoden. Katekumenatet är en process.

Katekumenerna vandrar och växer i tron tillsammans genom undervisning och vägledning. Katekumenatet ger rum för det långsamma växandet, där deltagarna upptäcker innebörden i tron på sitt eget sätt i egen takt. Tillsammans går de steg för steg djupare i tro, steg för steg närmare Jesus. Arbetsformen att erbjuda en liten grupp är en viktig pusselbit.

EN LITEN GRUPP

Det är alldeles tydligt idag att många vuxna hittar fram till en personlig tro kanske fler än på många decennier. Men man gör det oftast i samtalet. Den lilla gruppen är viktig där man kan bolla sina tankar, uttrycka tvivel och frågor. Utan att känna att en tro blir påtryckt uppifrån. Det är också en plats att få ta sina första steg att be, att kanske få sina (andliga) gåvor upptäckta och bekräftade, och att bli berörd av den Helige Ande. Ju större grupp desto mindre tid får varje individ att uttrycka sig och få tid, att formulera sina tankar och åsikter. För att ge alla i gruppen möjlighet att uttrycka sig kan man som grupp samtala om detta att ta som en princip för gruppen.

Vi försöker att ge varandra lika mycket utrymme. Den som talar mycket behöver träna sig i att hålla igen och inte avbryta och ta över samtalen. En del behöver mer tid för att formulera sig och uttrycka sig. En del blir provocerade av att inte få samtala ostört, medan för andra kan det vara en befrielse att pröva former som underlättar samtalet och allas rätt att få komma fram. Eftersom man träffas regelbundet under en längre tid växer också förtroendet i gruppen med tiden, något som gör det goda samtalet möjligt.

Tilliten i gruppen skapas genom att gruppen har tystnadslöfte och för inte något vidare. När vi berättat och lyssnat är vi också beredda att dela med oss av våra frågor om och till Gud. Respekt för varandra är en god jordmån. Samtidigt finns det två diken, att inte vilja säga något, då det får respekteras, det andra diket är att äta upp en grupp så det blir terapi, det är här det är viktigt med kontrakt och trygga ledare. Det är viktigt att det erbjuds samtal och själavård under processen. Det är vanligt i processarbete där tankar föds och man kan behöva vädra och få dela dem med någon utomstående. Se det som en naturlig utveckling och växt.

FÖRHÅLLNINGSSÄTTET I KATEKUMENATET

- Får vi stöd i vårt gemensamma sökande.
- Får du tala till punkt, utan att bli avbruten.
- Får du pröva ett öppet lyssnande.
- Är du så personlig som du själv vill.
- Får du också vara tyst som du vill.
- Får vi dela våra "livsresor".
- Respektera alla och allas olika åsikter.
- Har alla tystnadslöfte.

DE FYRA STEGEN "KATEKUMENTATETS ÅRSTIDER"

Som en del av kursplanen

Välkomnade – lärande/växt - fördjupning – sändning - Katekumenatets gudstjänster och gruppträffar utgör tillsammans en helhet.

VÄLKOMNADE

Första steget handlar om att mötas och att dela något av sin historia att få berätta om sig själv, sin bakgrund, sin livshistoria, sin tro och sina förväntningar. Man lägger tid på att upptäcka varandras bakgrunder, att utforska varandras frågor och att sätta varandra i trons sammanhang. Lära känna varandra, "mina frågor", att få fundera på frågor som har med deras liv att göra. Är det här jag skall vara? Att följa kyrkoårets rytm kopplas till Guds frälsningshistoria. Allt detta under resan och den årslånga processen får ett sammanhang.

Nu flyttas perspektivet mot Kristus och vad han har att dela med oss, nyfikenheten tas tillvara att upptäcka Guds och Jesus bakgrund. Att utforska varandras erfarenheter av Gud. Att upptäcka var Jesus finns och vill finnas i våra liv. **Din berättelse, min berättelse och Guds stora berättelse** som cirklar som skär in i varandra blir så tydligt. Hur kan jag se mitt personliga liv och mina frågor i förbindelse till Guds handlande och perspektiv, att få **Dela ordet** är viktigt i katekumenatet.

KONKRET ÖVNING:

Att inbjuda att dela ordet med varandra.

- *Vi hör samma text med lite olika ingångar.*
- **Först lyssna**
- *Dela med varandra, det ord som fastnade.*
- **Lyssna**
- *Hur berörs mitt liv?*
- **Dela med varandra**
- *Lyssna*
- **Finns det någon inbjudan i denna text till mig?**
- *Dela med varandra*

TRON ÄR EN PROCESS

Tyvärr är det färre och färre personer även inom kyrkorna som läser bibeln idag. Samhällets effektivitetstänkande har spritt sig in i kyrkan, man läser kanske bara bibeln om man har "nytta" av den. Men bibeln är en sådan rik skatt och om vi läser texterna så har det betydelse både för individen och för kyrkan. Det finns många sätt att ta till sig ordet och katekumenatet är ett sätt. Det är inget flum, lek kan bli ingång till allvaret och där kan katekumenatet vara en av nycklarna. Den är mitt jag till dig, att mötas du och jag. Förändringsprocessen verkar genom att Gud kallar och Gud sänder människor. Han ger oss nya visioner och ny längtan efter att tjäna honom för hans rikedom skull. Man får inte glömma att det är inte bara deltagarna som växer i en grupp även följeslagare och ledare växer - allt eftersom nya insikter kommer fram. Varje grupp är unik, ibland händer det saker som man inte har tänkt sig då får man lösa det.

6. TYDLIG BÖRJAN -TYDIGT SLUT

Katekumenatstiden är indelad i fyra etapper och med en tydlig början och tydligt slut. Här är de olika delarna:

VÄLKOMNANDET - MINA FRÅGOR.

Frågorna är en del av arbetsmaterialet. Det börjar med en inventering av det som är deltagarnas funderingar. Det finns tid och plats för allas frågor, stora som små. Ibland kan det vara så att sökaren har svårt att komma fram med sina frågor eller är rädda för att dela med sig av sig själva och sitt. Många har upplevt att bibelstudiegrupper

serverad och samlingarna är upplagda med föredrag. Det är kanske bara är en fördom för många, som får upptäcka att det kan se annorlunda ut och vara på olika sätt. Det är då viktigt för ledaren att inte fastna i rollen som föreläsare. Ledaren bör försöka locka fram frågor som deltagarna har, skapa förutsättningar som ger nyfikenhet och möjligheter." *Ledarskap handlar inte om att vara bäst, utan om att locka fram det bästa hos andra.*"

VÄXANDET - LIVSBERÄTTELSE.

Vi delar varandras livsberättelser. De som lyssnar hjälper mig att höra vad jag vill berätta om mig själv. Gruppen skapar förtroende och växer sig samman till en grupp. Katekumenatet är på liknande sätt en resa eller vandring som kan förändra ens liv. Livsberättelserna är en av de viktiga bitarna, vart någonstans får man möjlighet att dela delar av sitt liv för en liten grupp utan att bli avbruten och ifrågasatt. De kan ju vara precis hur stora och små som helst. Det kan innefatta komprimerad sorg och så när som på olidlig smärta, total eufori och ostopppbar glädje. Men det vi väljer att kalla livsberättelser, de är ofta stora, stora och engagerande.

Är inte vardagen vår största livsberättelse? Det fina är att vi inte värderar varandras livsberättelser. Att få "lära känna perioden" i början, då man jobbar för att få trygghet i gruppen och lära känna varandra är just det här med livsberättelser jätteviktigt.. Det märks att respekten till varandra och respekten för sig själva växer och att det händer något med gruppen efter att var och en har fått delat med sig av sina berättelser. Så det är en poäng att det inte kommer först på vägen men i början av vandringen.

Minnen behöver inte ha drivits upp i växthus. De behöver inte kultiveras och livsberättelser kan få lov att bara bli till. Den personen är viktig inte bara för att han eller hon efterfrågar undervisning utan även för att han/hon kan lära församlingen något om Gud genom att vilja berätta om sitt liv och sina erfarenheter. "När man berättar blir man till".

Varje människa är skapad av Gud. Han har funnits och finns närvarande i våra liv. Vi hjälper varandra att upptäcka detta genom att var och en ges möjligheten att berätta sin "livshistoria". Människan är en berättelse - att få berätta att få sätta ord. Tryggheten och tilliten är viktig i gruppen och ett sorts osynligt kontrakt skrivs i för gruppen i början av perioden.

FÖRDJUPNINGEN - BEKRÄFTELSEN

Frågorna förändras utefter sökarens väg. Vi hittar inga enkla svar, men kanske får vi syn på viktiga aspekter av vad som är viktigt för oss i livet. Resan fortsätter mot en djupare kunskap om Gud och styr sökaren till en tillit till en levande Gud, till ett bekännande av tron och till att bli Jesus lärjunge. Den här tiden kallar till självrannsakan och omvärdering. Man öppnar sig för förändring. Under påsken får alla förnya sitt dop, de som inte redan är döpta får döpas.

VÄGEN VIDARE - SÄNDNING

Vad betyder det i mitt liv att ljuset är starkare än mörkret? Hur ska jag tydliggöra det goda genom min person? Man får tillfälle att fundera över vad som är helig tjänst för sig just nu. Sändning kan vara att den kristna tron är en process, genom den växer den enskilda människan till en allt djupare livsgemenskap med Gud. Det här ger tillfälle att församlingen, en kristen trosgemenskap finna en plats för tillväxt i en vuxen tro. Målet är att hitta sin egen plats och sin kallelse i Guds värld och församling.

Processorientering innebär att man ser verksamheten ur ett helhetsperspektiv. Varje person är unik och det kommer ske lite olika förändringar hos var och en. Ledarskapet i katekumenatet syftar till att uppmuntra gruppens gemensamma sökande efter kunskap och fördjupning snarare än till att förmedla tron som ett kunskapspaket att ta till sig eller förkasta. Därför finns funktionerna samtalsledare, medvandrare och kaplan och tillsammans bildar de ett härligt team.

SAMTALSLEDAREN kan vara pedagog, diakon eller ideell medarbetare och ansvarar för samtalsstrukturen vid gruppträffarna. Ledaren leder samtalet, pratar om förväntningar och ramar för gruppen. Som ledare måste man vara kreativ och lyhörd för gruppen, som ofta har skapats för just det tillfället. Ledaren måste ha en tydlig idé om vad som skall lyftas fram. Det innebär att man som ledare måste planera allting i detalj, men sedan kasta om efter behov.

MEDVANDRAREN är en person som är aktiv i församlingen som vill fungera som ett stöd för deltagarna under deras tid i gruppen. Relation/omsorg, lyssna/samtala, dialog. Personen är en personlig förbedjare för sökaren.

KAPLANENS UPPGIFT är att fira katekumenatets liturgier, att ha enskilda samtal med deltagarna samt att ge ledarstöd. När gruppen önskar kan kaplanen delta i en träff eller undervisa. Terapeutiska samtal kan uppstå mellan ledare och deltagare och som samtalsledare är det viktigt att vara medveten om det. Präst och diakon finns till för själavård och personliga samtal vid sidan av gruppen.

FORMEN OCH YTTRE RAMAR

HUR SKALL ETT SAMTAL FUNGERA?

Gruppen själv formar samtalen, men det är också viktigt att samtalsledaren är förberedd på vad som sker i gruppsamtalen.

VIKTIGA SAKER ATT TÄNKA PÅ:

Planera väl, var medveten om målet och ha målsättningen i tanken. Det är viktigt att variera uppgifter och samtalsform, det finns många olika sätt att jobba på. Tillsammans bygger gruppen kunskap och vi lär oss på olika sätt. Eftersom vi upplever, fördjupar och lär oss genom alla våra sinnen är det viktigt att använda olika metoder.

Variera samtalsform, några kan sitta tysta eller någon kanske tar över att variera med rundfrågor, samtalsbilder, bikupor två och två, tid för eftertanke och reflektion. Använd gärna skapande arbetsätt. Det är viktigt att gruppdynamiken och kreativiteten får flöda.

DET KAN VARA:

Drama, presentationsövningar, samtalsbilder, symboler, musik, dikter, frågor för diskussion, bibliolog/bibliodrama, frågerundor, lappar med ord, kartlägg värderingar, använd skapande material, berättelser, samtal i par, måla, skriva, rita, reflektera, individuella uppgifter, bjud in en gäst. *Listan går göra längre. Våga vara kreativ!*

Biblio betyder text och **drama** betyder handling.

VAD ÄR BIBLIODRAMA?

Bibliodrama är en form av bibelupplevelse där vi får möjlighet att känna igen oss själva i de människor och miljöer och händelser, som vi läser om i bibeln. Tillsammans i en grupp kan vi återskapa bibelns berättelser på ett lekfullt, andligt och dramatiskt sätt. Det handlar inte om att "kunna spela teater" eller att "kunna bibelns texter" utan om att få bättre kontakt med sitt inre och bibeltexten. Bibliodrama berör både kropp och själ, både hjärta och hjärna, både känsla och intellekt.

Man kan säga att bibliodrama innebär att "läsa bibeln med hela kroppen".

Det räcker inte med att läsa eller lyssna till en text, vi måste också få göra den, förkroppsliga den. Först då kan vi förstå den och komma den nära. Genom rollspel, improvisationer, musik, måleri och samtal närmar man sig en text i grupp. Ett spontant skapande blir som en spännande verkstad. Det omedvetna liksom kroppen får tala, ibland i tystnad. I bibliodrama är vi med i spelet, samtidigt som vi betraktar det. Utmaningen i bibliodramarbetet är att vara trogen det skrivna ordet och samtidigt tillsammans med gruppen våga använda sin fantasi och bygga upp de oskrivna händelser som kommer före eller efter det som står i texten - eller det som står mellan raderna. I bibliodrama sker ständiga perspektivbyten. Vi får syn på bifigurer som annars bara låtit sig anas i Bibeln. Genom att i bibliodrama pröva nya undertexter förändras och fördjupas gammal och van text. Då kan vi också få syn på oss själva i det som sker och känna ett tilltal in i våra egna liv.

"Bibliodrama är bibelstudium i gruppform och ett sätt att möta texten på ett nytt sätt. Det är de individuella och gruppens erfarenheter som står i centrum".

INGET RÄTT OCH FEL I BIBLIODRAMA

Bibliodrama kan beskrivas på många sätt och har många användningsområden, inte minst i religionspedagogiska sammanhang. Bibliodrama är en sorts rollspel, där spelets roller uppstår ur den bibliska texten. Människor, platser, religiösa fenomen och även ovanliga roller kan stiga fram och få röst. Pedagogiska, dramatiska, estetiska, själavårdande och kroppsliga ansatser blir till en helhet i bibliodrama som kan bindas samman och föra till både fördjupad kunskap och intresse samt intensiv religiös erfarenhet. Bibliodrama lever av experiment.

Bibliska texter och teman möter den aktuella verkligheten i kyrka och samhälle och sätter den i relation till deltagarnas egen erfarenhet och livshistoria. Bibliodrama blir ett levande möte mellan individen, gruppen som helhet och texten. Den religiösa traditionen förs därmed vidare i ett växelspel mellan kreativt iscensättande och ansvarstagande reflexion. Bibliodrama kan anpassas till olika målgrupper och åldrar.

HUR GÖR MAN DÅ?

Två ledare finns oftast med och de väljer den text man skall jobba med. Ledarna väljer också ut de övningar som skall ingå. Ett bibliodrama kan ta allt mellan två timmar och en vecka, men oftast en till tre dagar.

Bibliodrama består av tre viktiga delar: Uppvärmning, kreativitet och reflektion. Det börjar med uppvärmning för både kropp och tanke, både på den inre och yttre scenen. Man sitter i ringen med ett blickfång på "centerpiecen" som anknyter till texten. Oftast utgår man från en text ur bibeln, men man kan också använda sig av en annan text exempel en saga, sångtext, dikt o.s.v. Texten är det centrala och man närmar sig den med hela kroppen och alla sinnen. Mycket vanligt är att arbeta med Viages- att använda bibelordet som grund och synligt och sedan utgå från den i övningar. Man jobbar med övningar av olika slag.

Viages betyder kort:

Ett annat sätt att söka sig en "väg" genom textens "landskap" och på så vis leta sig fram till sina egna "rastplatser", utgör den så kallade viagesen:

Textens viktigaste ord, till exempel verb, huvudord eller särskilda grupper av ord skrivs upp på stora pappersark i den ordningen de uppträder i texten läggs pappersarken ut på golvet så att de bildar en väg. Medan texten läses långsamt, förflyttar sig

gruppen efter hand från papper till papper (de ligger på golvet). Därefter följer alla var för sig vägen med de utlagda orden, från slutet av texten tillbaka till första versen och påminner sig under tiden om texten och de associationer som den väckt. Det här utvecklas och man kan bygga på med övningar med hjälp av viagesen.

I ett bibliodrama är allt möjligt, till exempel kan man få använda sig av målarfärger, dramaövningar, meditation, musik, lekar, rollspel, samtal, tyger, lera, eller gestaltning med kroppen m.m.

Man både jobbar fysiskt och lever sig in i texten. Det finns inget rätt och fel - det viktiga är att våga tänka och öppna upp. Det är själva bibeltexten för dramat som i egentligen styr innehållet.

En "centerpiece" är något som fångar bibeltexten med några få symboler och följer med under bibliodramats gång.

LEDARENS ROLL

En bibliodramaledare leder övningarna, men vad som händer i övningarna bestäms av deltagarna i gruppen både gemensamt och individuellt. Ledaren har utifrån texten bestämt hur man ska möta texten, på vilka sätt och vad för redskap som kan användas. Ledaren har ett stort hjärta och är rejält förberedd i sina förberedelser, genom att ha dubblat alla tänk. För att i den processen kan allt hända så att vara förberedd och laddad med alternativ är ett "måste" för en god ledare. Att delta i bibliodrama kan se olika ut beroende på vem som leder, samma text kan få olika skepnader beroende på hur ledaren utmanar texten och gruppen. Bibliodrama är en annorlunda form av bibelupplevelse i en grupp, där deltagarna själva är delaktiga i att återskapa bibelns berättelser på ett lekfullt, andligt och dramatiskt sätt. Det är en kombination av att närma sig texterna på ett annorlunda sätt och att dela med sig i gruppen av sina egna personliga erfarenheter.

Genom rollspel, improvisationer, rörelseövningar, avspänning, musik, måleri och samtal går man in i ett händelseförlopp i en bibeltext. Människorna i texten träder fram och blir verkliga. Vi som lever idag får möta olika bibliska personer och "samtala" med dem. Det gäller inte bara välkända bibelpersoner utan också bifigurer, som man bara anar finns med i närheten. Så blir vi personligen indragna i skeendet.

Kanske får vi då plötsligt syn på vad som är väsentligt i våra liv just nu. Det fascinerande som deltagare är att man får en aha-upplevelse ...

"Aha det gäller mig?!" WOW!

...alltid återgå till texten

Utmaningen i bibliodramaarbetet är att vara trogen det skrivna ordet och samtidigt tillsammans med gruppen våga bygga upp de oskrivna händelser som kommer före eller efter det som står i texten och att se och uppfatta även det som står mellan raderna. Det finns fler än en ordning och en översättning av bibeltexter och det används flitigt, dvs. mångfald och varianter för att hitta så många vinklingar som möjligt. Bibliodrama handlar inte om att övertyga människor om sanningen i en viss trosåskådning. Snarare talar bibliodrama till både dem som är innanför och utanför traditionen, innanför och utanför församlingslivet, till människor som söker mening och glädje och livskraft mitt i det pulserande, bångstyriga livet idag. *Ryggraden i bibliodrama är tre viktiga steg * uppvärmning * kreativitet och* reflektion. När det är som bäst bär bibliodramats form genom att ha alla ingredienserna med sig på resan. Strukturen är a & o!*

GRUPPPROCESSEN

Med ledarskapets uppdrag och tydliga roller, rummets struktur och trygghet så skapar det en bra grund för bibliodramats process.

Texten innehåller bibelpersoner, texter och roller. Det kan både vara givna roller och egna roller - hur påverkar det oss, sig själv och gruppen? Vad säger det om mig själv genom att prova/ spela en roll?

Bibliodrama bryter ner barriären mellan läsare och text. Det uppmanar ett slags kreativa deltagande i den meningsskapande process som kan leda både till insikt i Bibeln och i sig själv. Bibliodrama är också ett enastående instrument för att skapa gemenskap som en gruppprocess. Det tillåter folk att spela tillsammans på ett konkurrensbegränsande sätt. Delning av en biblisk berättelse i en bibliodrama bryter ner alla typer av hinder och övervinner alla typer av avstånd. Gamla och unga, vetande och icke vetande kan hitta i Bibliodrama verkliga, fräscha och ickehotande sätt att möta välbekanta historier om våra heliga traditioner. Jag ser Bibliodrama som ett sätt att få berättelser till liv genom att kliva in i historien med våra egna röster och sig själva. De bibliska orden och scener bli behållare för vår egen fantasi. På något sätt, blåser vi liv i ord och ge dem liv och får liv i sin tur av dem.

RUNDOR

I bibliodramat är rundorna viktiga. I rundorna får man möjlighet att reflektera, dels över sin egen berättelse och tro. Att få reflektera över vad just bibelordet talar till en. Genom att närma sig texten i grupp med många olika hjälpmedel och metoder ökar förståelsen och tillgången på gemensam erfarenhet och kunskap blir större tillsammans. Den kunskapen skapas i det fysiska samspelet i exempel rollspel men också i "rundan" och samtalet, där man får ta del av andras berättelser, upplevelser och analyser.

ATT UPPTÄCKA OLIKA PERSPEKTIV

Processen ger redskap som är läkande genom att med en bibeltext ta sig in och tilltalet i texten få beröras, på det sättet få genomsyras och bearbeta. Båda modellerna öppnar upp till själavård att gå bredvid som bibeltexten Emmausvandringen. Bibeln tar människan på allvar. Reflektionerna i rundorna och det kreativa får man oftast ett nytt sätt att leva med tron och bibeln. Det är ett att rustas med förhållningsätt som ger en verktyg i vardagen, även hoppfullhet som ger styrka och ny kraft. Delande är verkligen centralt att dela, dels i det enskilda mötet med sig själv under processen samt att reflektera med andra. Det gör det till en god miljö. Hela kroppen och hela människan är en förutsättning och möjlighet. Man får också en förståelse för varandras egna processer. Grupprocessen är viktig, men man är en del av gruppen och den egna processen är också en del av grupprocessen. Som deltagare i gruppen har man stort ansvar över att vara vuxen och ta ansvar för sin egen person och process. En del i gruppstrukturen är att man kommer överrens om förhållningssättet. En viktig del i inledningen är att gruppen gör upp om ett kontrakt som skall syfta till att det skall kännas bekvämt med kontraktet och vara en trygghet. För den enskilde och för gruppen tillsammans.

ETT SOCIALT KONTRAKT KAN SE UT SÅ HÄR:

FASTA RAMAR

- ❖ Hålla tider, vi delar på tiden.
- ❖ Vi pratar i jagform utifrån våra egna erfarenheter, tankar och känslor.
- ❖ Vi ger inga råd eller värderar inte vad andra säger om denne inte efterfrågar det.
- ❖ Vi tar ansvar för oss själva.
- ❖ Det går bra att bara lyssna.
- ❖ Var rädda om varandra och betonar att var och en är rädda om sig själva.
- ❖ Våga lyssna på din kropp.
- ❖ Vi respekterar att det som sägs här, stannar här i rummet och i våra hjärtan.
- ❖ Behöver du gå ut, t.ex. på toa så säg till oss.
- ❖ Mobiler är avstängda under tiden.

REFLEKTIONEN ÄR EN VIKTIG DEL AV BIBLIODRAMAT

Till grund för reflektionen ligger läsning av texten och de upplevelser gruppen gjort genom övningarna och det kreativa arbetet. Utan tid för eftertanke och reflektion skulle de olika kroppsövningarna inte fylla någon funktion.

Först när deltagarna stannar upp och reflekterar kan bitarna falla på plats. I samband med ett bibliodrama finns därför många möjligheter till reflektion och eftertanke. Genom de gemensamma rundorna, avslappning till musik, eller en stund för eget skrivande. Långsamheten är viktig därför att den hjälper deltagaren att hinna iakttä och känna. (Engvall 2003).

Det finns olika typer av reflektionsmetoder. Den vanligaste formen av reflektion sker i samtalsform helt utanför den fiktiva kontexten. Denna typ av bearbetning leder fram till en gemensam förståelse av vad som hände i improvisationen. Man kan också låta reflektionen ske i själva spelet genom att ledaren tillfälligt fryser spelet och t.ex. låter deltagarna skapa en bildgestalt av det som de ser som dramats avgörande skeenden. Det är också möjligt att skriva brev, antingen till rollen eller utifrån rollen. (O'Toole 1992).

De olika reflektionstillfällena är avgörande för att deltagarna ska nå ny insikt. Ofta nås inte djupet och den nya insikten under själva dramat, utan i reflektionen efteråt, då deltagarna får verbalisera sina nya erfarenheter. (Bolton 2008)

I rundorna uppstår livet och frågor: Vad känner du och vad behöver du?

Att visa på att vara mänsklig, frågorna i rundan är viktiga, vad ställer jag för frågor, vart är jag på väg?

LEDA & LEDAS

Tryggheten i gruppen

Lyssna

Våga ledas

Gränser - Vem sätter dem?

Lyhördhet

Vad händer med gruppen?

Vad händer med mig?

FÖRÄNDRINGSPROCESS

Gruppen av deltagare utgör för en begränsad tid en församling av människor med vitt skilda bakgrunder, gåvor, längtan, förhoppningar och perspektiv. Kristi kyrka byggs upp och får konkret form, också i bibliodramaprocessen. Bibliodrama kan ses som en gudstjänst, som firas av den samlade bibliodramagemenskapen och som i högsta grad är relevant för det dagliga livet, det vill säga "vardags gudstjänst". – Heinrich Fallne.

NÄRA

Bibliodrama är inte en terapiform men att det är mycket terapeutiskt, eftersom man kommer nära sina känslor. Tanken med att göra detta i grupp är att det blir en tolkningsprocess. Är man tio deltagare så blir det tio olika tolkningar och det berikar alla tio. När jag hör andras åsikter kan jag tänka igenom min egen.

Det handlar inte om att komma fram till en gemensam slutsats. Bibliodrama berör bibeltexten, mitt liv och samhället och det är kravlöst, det handlar mer om känsla, att släppa presentationen och våga tänka vidare.

Bibliodrama ska inte förväxlas med bibeldrama; inga roller delas ut och någon föreställning är det inte tal om. Det är istället själva processen som är poängen och varje tillfälle präglas av personerna som deltar. Som i en väv flätas orden, samtalen och övningarna sakta samman. - Det blir en dialog mellan texten, individen och gruppen. I bästa fall ett möte. Det är väldigt svårt att förklara, man måste prova på.

- "... att göra dig bekant - att gå in i rollen..."
- **Vad står det mellan raderna?**
- Ta emot, vad ger det dig?
- Låt det bli ett flöde, låt det gå ut i handen.
- Impuls, spontant, reaktion, dela.
- Att dela Gudsbilder - förstärker min egen tro.

MIN EGEN ANALYS OCH FUNDERING

Varje människa
hör samman med det
som vi kan kalla för Gud
längst in i vårt inre
finns det
-det hemliga
det heliga
där vi får vila
-där vi får vara oss själva
-där vi får veta att vi är
älskade dyrbara människobarn och gudsbarn
med denna vetskap får vi vända oss till varandra
och se på varandra med dessa ögon:
Människobarn som är gudsbarn.

Kristna Prytz " på gränsen"

Som pedagog får jag nyfikna frågor på modellerna och på de pedagogiska grundsynerna. Dels hos mig själv eller hos andra som kan ge nycklar in i lärandets verkstad och öppna dörrar till spännande liv som pedagog och människa. Varje möte med människor bär på möjligheter till förundran, undran och inte sällan överraskningar. Vad är det som är viktigt i den andres liv? Vad bär han/hon med sig i sin "ryggsäck" i form av tidigare erfarenheter, spår som satt märken i kropp och själ. Finns det några särskilda livsfrågor som bränner till och iså fall varför? Vilka tankar och förväntningar har människor inför mötet med sig själv och det vi kan göra tillsammans = Och vem är jag själv bakom alla inövande masker som människa och pedagog. Är det för övrigt möjligt att vara vägvisare åt andra utan att först ha kommit i insikt om vem man själv är? Om nu självinsikt är en väsentlig kvalitet går det utveckla en sådan? Olika berättelser som ger olika och bredare bilder av Gud som ger perspektiv, det är som att lägga ett pussel. Att få ihop, att få helhet, att se sammanhang, att det hör samman. Självt får jag också ett bredare tänk på mitt egna sätt att vara ledare. I hela processen från förberedelser och genomförande till utvärdering. Jag har fått ett annat sätt att förhålla mig till en grupp och individer. Jag har blivit en bättre reflekterande ledare som fattar att uppvärmning är viktig för att komma igång med djupet och att det kreativa är oerhört viktigt. Jag har blivit mycket mer noggrann med innehållet och förhållningssättet. Jag har med mig "bibliodramatänket" in i grupper och mötet med människor som stärker min roll som ledare och vågar förlita mig på processen och modellen som bär.

VAD HAR DE TILLSAMMANS I BÅDA METODERNA?

Det är gruppprocess i båda metoderna men ändå så tar man individen på väldigt stort allvar och ger den enskilda människan utrymme för sin egen växt och plats.

"Jag har prövat båda metoderna och båda har jag fått mycket hjälp av. De har betytt mycket för min tro och mitt liv".

Ja det finns mycket att säga om dem båda, båda är helt självständiga och helt suveräna som egna modeller, men om man skulle titta på dem tillsammans och se på likheter och hitta utmaningar i dem båda så kan detta vara ett förslag: Vad finns det för framgångsfaktorer i dem båda som ger människor både frihet och lusta att vilja utveckla sig och dessutom ställer sig till förfogande i en grupp för att möta bibeln, dela tro, dela liv. Det är tydliga strukturer i båda

som skapar tydliga ramar som ger styrka för både gruppen och den enskilda. De kan komplettera varandra. Tiden är begränsade i båda och de har en tydlig början och tydligt slut. Det är en dialogpedagogik som används i båda.

Dialogpedagogiken kännetecknas av en helt annan förhållningsätt till lärandet. Den bygger på deltagarnas aktiva och reflekterande medverkan i skapande av ny kunskap. Den uppstår i mötet mellan det som en människa bär inom sig och den "andre", vare sig det är en människa, en text eller ett föremål. Tidigare kunskap bildar anknytningspunkter som nya intryck kan haka i. När sådana möten inträffar sätts en process igång där gammalt och nytt förenas till ny kunskap. Visst är det fascinerande att den nya kunskapen som växer fram i ett dialogiskt möte alltid kommer att variera med deltagarnas personligheter. Den äkta dialogen kan aldrig reduceras till en "kopieringsmaskin". (Rune Larsson "Samtal vid brunnar")

som jag anser att både bibliodrama och katekumenatet äger och är tydliga i sina modeller. Bibliodrama och katekumenatet är goda växtplatser och miljöer där man:

- Får dela liv och dela tro; där det finns en dialog och där olikheter berikar.
- Blir bekräftad som människa, och där man blir sedd, och där man kan vara sig själv.
- Modellerna inbjuder till reflektion, fördjupning och utmaning; Där också nyfikenhet väcks.
- Formen bemöts med respekt, trygghet, öppenhet och gästfrihet.
- Relationer föds, det blir en bit av församlingsgemenskap som man upplever tillsammans.

Det är viktigt att växtplatsen är god och att det är en trygg miljö för lärandet och för dialogen. Processen som startar och som föds får växa vidare under perioden och den leder oftast till nya insikter, växt och mognad för var och en som är med samt gruppen växer tillsammans. Det är en plats att bli sedd och att se.

Att få möta andra, Gud, varandra och sig själv.

Där får man växa som människa, växa i sin självkänsla. Där får man vara i gemenskap och växa genom relationer. Det är en plats där man får vara sig själv och växa i sig själv. En plats där jag får möta andra i dialog. Det är en plats där jag får växa i min egen takt. Den lilla berättelsen möter den stora berättelsen. Inte bara ta emot och svälja -reflektion. Det är "högt i taket"- attityd och respekt. Kunskaper, erfarenheter och upplevelser delas.

Men på ett sätt ställs det krav på dig, att du skall bjuda till, dela med dig, att du ska vilja och att du behöver vara delaktig. Det är en plats som hjälper oss att ge Gud utrymme, att få gnuggas och utmanas lite. Det skall vara en miljö som ger nya perspektiv. Bibeltexten i fokus. Det är härligt att det ser olika ut i innehållet. Många sinnen ska användas, lustfullt, inspirerande, alla är olika, behöver olika. Allt är möjligt i båda modellerna.

SAMARBETE

När "delar" delas kommer man närmre, får nya begrepp, ord, innebörd och hopp.

Att få tolka liv och tro - Hur skall jag leva och hur skall jag leva kristen tro?

Det är en process av medvetenhet att modellerna hjälper till att se mönster mellan olika delar i mitt liv med relationer, erfarenheter, teori och känslor.

SAMSYN

Det ena ger det andra att vilja ha mera, längtan efter utveckling. Jag upplever vuxenväg till tro och bibliodrama själavårdande. Dels finns det tid till reflektion och en massa mellanrum som ger reflektionsmöjligheter. I Bibliodrama stannar man upp genom att ta språket, texten och orden på stort allvar. Att inte begränsa sig utan se möjligheterna. Strukturen är a & o och även en påminnelse om att tron är levande och mår bra av att ges näring i andras sällskap. Det finns inte bara en tolkning av en berättelse, utan många av olika slag. Varje tolkning måste värderas och förstås utifrån sin tid.

KONTRAKTET OCH RUNDORNAS FUNKTION

Rundorna i båda modellerna tar verkligen varje person på allvar.

Det är ett vuxet förhållningsätt genom att alla har ett eget ansvar att vilja säga det man vill dela. Att få höras varandras tankar och funderingar kring ord, känslor och tankesätt gör att man också får hjälp att sätta ord på sina egna funderingar och tankar. Att orden ger hjälp till formulering. Det är till en stor hjälp att få lyssna på varandra. Att se någon utvecklas under tiden är stort och att själv bli bekräftad är ännu större. Att rundorna inte skall bli något tyckande och kritiskt tänkande utan det är en plats där man får uttrycka utan att bli avbruten och granskad. Det ger växtmöjligheter för den egna personen.

Människors lärande sker i mötet med andra människor och med tingen runtomkring, särskilt om det är nytt och främmande. Inom oss bär vi på spåren av det förflutna och drömmarna om framtiden, som sociala varelser är vi en del av vår samtidskontext och utmanas ständigt att bryta oss ut ur dessa begränsningar och välja nya perspektiv. (Rune Larsson "Samtal vid brunnar".)

Blir det någon störning under processen är det viktigt att som ledare ta i det att gå tillbaka till kontraktet. Kontraktet får en viktig funktion och blir till en trygghet för alla i gruppen. Rundan är viktig. Jag älskar uttrycket: Att vara som en postmästare och fundera "Vart tillhör det här?"

"Blott i det öppna har du en möjlighet. Låser Du om dig, kvävs och förtvinar Du. Ut i det fria skall Du med Herren gå. Kraften fullkomnas mitt i din svaghet då ".

Så heter det i psalm 90 i vår Svenska psalmbok. "Vi behöver få dela frågor och tankar med andra, för att vi skall kunna leva öppna och fria. Vi behöver ibland få öppna vårt inre mot någon och vandra en sträcka av livets väg tillsammans. - " När man delar så växer man som människa".

PÅ OLIKA NIVÅER-DELA TRO & LIV

Om jag tänker på båda modellerna så vill jag ge dessa symboliska bilder för att visa på att modellerna jobbar på olika skikt och att det ger en tydlig bild på olikheten och kreativt sätt att tänka i båda modellerna för att dela tro och liv. Det handlar om att vilja läsa enstaka verser, titta på helheten eller gå djupare ner i lagren.

Vill du läsa enstaka verser...

LÄS BIBELN MED MIKROSKOP

Tittar man extra noga på små saker. Det är precis det vi gör när vi läser en särskild vers i bibeln och tar reda på så mycket som möjligt om det som står om just den versen står det något liknande på ett parallellställe? Kan man läsa på mer om något av orden i versen och få djupare förståelse för betydelsen? Hade orden en särskild innebörd när de skrevs, som vi kanske inte tänker på idag? Ett ord kan säga mycket om vår egen situation, öppna upp och ge vidare tankar.

... titta på helheten...

LÄS BIBELN MED TELESKOP

Med ett teleskop kan man titta på stora sammanhanget, som stjärnhimmeln. Det gör du när du läser ett längre avsnitt i bibeln, kanske ett kapitel eller till och med en hel bok. Då kanske du ställer dig helt andra frågor: Vad är temat i texten? Kan jag sätta en rubrik på det jag har läst? I vilket sammanhang skrevs texten, socialt och historiskt?

... eller gå djupare ner i lagren...

LÄSA BIBELN MED STETOSKOP

Med ett stetoskop kan läkaren lyssna på hjärtat. Det kan man säga att man gör när man läser en vers eller längre stycke och funderar över vad det betyder för en när man läser. Vad vill Gud säga till mig med det här bibelordet? På vilket sätt kan jag ta med mig det här in i mitt vardagsliv. Att läsa så den blir levande.

DET LÅNGSAMMA VÄXANDET

Det långsamma växandet är att Gud kallar och Gud sänder människor.

Han ger visioner och en ny längtan efter att tjäna honom för hans rike skull. Att se människan som en gåva och är en resurs, det är med en härlig attityd man ser på människan. I båda metoderna finns livsberättelserna med på något sätt. **Jag - Gud - Du** att få dela tro med varandra. Att den lilla berättelsen, d.v.s. lilla berättelsen som handlar om våra egna liv möter den stora berättelsen, det handlar om att få dela tro och dela liv. "Varje människa som låter sin tro brytas mot det liv man lever och som söker dra konsekvenser av detta. " /ur Undervisningens teologi.

Jag har alltid varit intresserad att hitta olika arbetssätt för att få ihop livet med tron, att få brottas och få pröva och få reflektera, det ser jag mycket i dessa arbetsmodeller. Men framför allt utmanas jag och välkomnar attityden och förhållningssättet i arbetssätten. Att ge verktygen till att processa och få växa, ta tag i sitt liv, dela, ge och gå vidare. Att se människor få blomma är underbart! Det blir helgjutet, det som vi upplevt tar vi omedvetet med oss. Vi tar det med och bearbetar och det säger oftast något om oss själva.

Att jobba med en bibeltext, en frågeställning där man får reflektera dels både själv och tillsammans det blir ett livslångt lärande. Vad ville den här texten mig? Hur påverkar det mig och vad kan vi förändra? Att bli till som människa när texten möter oss. Att få en relation till berättelsen är också något genomgående i båda modellerna, det blir verkligt, trovärdigt och man känner att det här gäller mig. Det blir på riktigt. Jag kan inte leva på någon annans tro, men jag kan genom att lyssna på andra få syn på mitt egna och på det sättet få det bekräfta att ungefär som jag läser den stora berättelsen med min lilla berättelse. Jag får ihop mitt liv med tron.

- Vi lär det vi gör...
- Att bli drabbad att texter
- Vad är det jag går i gång på?!
- Jag vill vidare...

SAMMANHANGSMARKERING

Allt har en början och allt har ett slut. När du skapar dialog delar man upp den i tre delar, start-pågående-avslutning. Denna kedja kallas för ett sammanhang.

Ett definierat sammanhang kallas för sammanhangsmarkering. Ett exempel: kan det handla om att säga till sitt barn att äta upp sin mat eller hur kvällsrutiner ska se ut etc. Var du än som förälder går in och definierar sammanhanget lägger det en strukturerande grund för barnet, som sedan översätts i andra områden.

Grunden finns sedan med livet igenom och ligger som grund när du lär dig nya saker. Både bibliodrama och katekumenatet har sammanhangsmarkering. Länkar ihop och ser till helheten. Bibliodramat länkar ihop och det är utforskande livsseende processer som lever sitt egna liv. Tydliga ramar ger liv och vågar lita på metoden. Vad vet vi tillsammans? Det vi har med oss är grunden för texten.

"Attityden att Bibliodrama och katekumenatet är bibelstudium i gruppform och ett sätt att möta texten på ett nytt sätt. Det är de individuella och gruppens erfarenheter som står i centrum". Det gör det till ett vinnande koncept! Kreativiteten är viktig i båda modellerna. I leken är allt möjligt, det blir obegripligt för andra men själv lever jag i nuet. Det är som att komma in i bibeltexten att få bli ett just nu. Genom att använda kreativa uttryck, att se, känna, lyssna och höra använder jag alla sinnen. Det viktiga är att använda helheten och att få uppleva för att hitta uttryck för att förstå texten, det blir och är en helhet.

En form av bibelstudium, stimulerande, skapande, plats för kritiskt tänkande, utrymme och gemenskap ger rum. "Ingen har hela sanningen, alla är delar av den".

Bibeltexten får liv och ger mening – genom att dela tro och liv.

Jag hoppas att jag kunnat ge er en bild av vad dessa modeller är, vad de betyder och vad de står för. Vad de tillsammans har för egenskaper och förmågor.

Jag hoppas även att jag kunnat inspirera dig och gett dig mer kunskaper, kanske skapat en nyfikenhet hos dig och en önskan om att du skulle vilja prova på dessa metoder. Du kanske anmäler dig till ett bibliodrama eller vill arbeta med dessa i din församling eller den plats där du verkar. När man själv gillar och har förstått så är det lättare att vara brinnande och engagerande, det är jag helt medveten med. Orden livsnära, relevant och tillgängligt är tydliga för dessa modeller och är goda verktyg. Fördjupningsarbetet är små smakprover av de olika delarna i arbetsätten, det finns mycket mer att säga om dem, konkreta övningar, gå in mera på resp. detalj och nivå. Jag har under den här studietiden fått undersöka och sett att dessa metoder kompletterar varandra och samtidigt är väldigt självständiga.

Våra vägar till tro ser olika ut. Någon har intellektuella funderingar och gillar sådana utmaningar. Andra tycks känna sig för och känna efter. Någons väg har gått rakt fram, en annans har slingrat sig fram. Vilka bilder vi bär med oss av Gud varierar också. Men Gud möter oss just så att vi får en möjlighet att gå med våra egna steg på trons väg. Någon längtar efter Gud som skapare, annan söker mening med livet. En behöver få svar på alla frågor, någon annan behöver få uppleva en kärleksfull famn. Våra vägar är olika, och så får det lova att vara. Ja det finns många vägar och jag utmanas fortfarande av dessa två och ser dem som fantastiska metoder, som bär när man hanterar och vågar lita på dem. För mig är de mycket kreativa, reflekterande och härliga arbetssätt som jag vet har inspirerat många att dela tro och liv med. Jag har tagit mig tid att tittat speciellt på dem och det har gett mig kraft att fortsätta och vilja använda mig mer av dem. Dessutom får jag reflektera över mitt sätt att vara som pedagog och människa och det ger mig glädje och verktyg att fortsätta. Jag gillar det!

Dikt

Den som gör en resa har något att berätta.
Vår främsta uppgift när vi närmar oss andra människor,
andra kulturer, andra religioner är att ta av oss skorna.
Ty platsen vi närmar oss är helig.
Eljest kanske vi en dag upptäcker att
vi trampat in i en annans dröm.
Ja det är allvarigare,
vi kan glömma att Gud var där före oss.
Okänd författare

LITTERATUR FÖR VIDAREFÖRDJUPNING & LITTERATURFÖRTECKNING

Om katekumenatet

Katekumenatet - ett idématerial för ledare,

Utgiven av evangelisk-lutherska kyrkan i Finland 2011:1

Vägens gemenskap - Martina Hansson och Nils Hammarstöm. Förlag: argument

Katekumenatets pedagogik, teologi, pedagogik, ledarutbildningar: Sensus

Om bibliodrama

Bibliodrama som process - leda och handleda:

Andrea Brandhost, Heinz-Hermann Brandhost, Heinrich Fallner, Ele Natalie Warns

Religionspedagogik för vuxna

"Kan tru praktiserast?" Bård Eirik Hallesby Norheim

"Samtal vid brunnar" Rune Larsson

För inspiration och samtal

Corazon "ett steg med gud", Kristina Reftel

Antologi 2013, den norske kirke: livsnaer, relevant, tillgjengelig

Annan metodlitteratur

Upplev kyrkorummet, kyrkopedagogik för alla åldrar/ Thomas Pfitzinger-Drewes

Hemsidor:

www.katekumenatet.wordpress.com

www.bibliodrama.se

Foto & bilder:

Susanne Lindström

